

svojim ne vide i ušima svojim ne čuju, srcem svojim ne razumiju i ne obrate se da ih izliječim. Što je dakle razlog zašto Isus govori u pričama? To je kazna otvrdnuloga srca.

Sveti Luka malo drukčije stilizira Isusov odgovor: — Vama je dano da znate tajne kraljevstva Božjega, a ostalim u pričama. A zašto? Zato da gledajući ne vide i slušajući ne razumiju. Zato im govorim u pričama da za kaznu ostanu slijepi. Dakle i zato jer su slijepi i za kaznu da budu slijepi. Zato je Isus govorio u pričama.

Kad dakle Bog nekome narodu šalje propovjednike priča, to je najstrašnija kazna Božja. Zar je naš narod doista zaslužio tu kaznu? Oslobodi nas dakle, Bože, od takva propovjedništva! Oslobodi nas, Bože, od propovjednika koji bi bili kazna za sljepoću našega kršćanskog naroda i koji će taj narod voditi do potpune sljepoće!

O. Platon PLASAJEC

F O L K L O R A

Vrata v prodajalno starin so široko odprta.

Vse najdete v njej: kolovrate, stare petrolejke, svetilke za vozove, svečenike, starinske stole, puške, lesene angelčke, star klavir. Starina gre namreč dobro v denar . . .

Sobrat iz Normandije se je pred kratkim zameril nekaterim svojim vernikom, ker je pri oznanilih rekel, da so navade ob slovesnem obhajilu del krajevne folklore, narodnih običajev.

Kje so meje folklore?

Jutri vse lahko pride v prodajalno starin: poročna obleka, novomašnikova alba, Ivana Orleanska, velikonočna sveča, križev pot in kip republike, podoba meniha, ki se vrača v samostan, škofa, ki prihaja birmovat, slika procesije in okrašenega groba . . . Ni ga, ki bi znal potegniti mejo.

Ko tehnični napredek preraste uporabni predmet, ali ko ga moda završe, dobi vstopnico za trgovino s folklornimi predmeti. Tako nastajajo muzeji koles, avtomobilov, starih oblek.

Ko se stvar zazdi neučinkovita in prazna, ali je le še nekoristno ponavljanje, postane kandidat folklore. Taka so lahko celo nekatera »dobra dela« rožni venec, litanije, prošnje procesije . . . Če nam stvari ali opravila nič več ne

»govorijo«, če niso več polna vere, jih zaman priporočamo ali celo ukazujemo. Ko neki stvari razum ali življenje ne najde več smisla, je le še zastarel okrasek, ki je včasih celo že smešen... Babičin zlati križec ohranja vsaj vrednost dragocene kovine.

Hodimo ob robu vidnega in nevidnega. Ni treba iti v muzej, pa lahko vidimo najbolj svete stvari, ki so se »ispraznile« in umrle: n a v a d a je strahotni sovražnik življenja. Še vedno izgovarjaš molitev, a srca ni več v njej; poklekneš, ali se pokrižaš, toda tvoja misel e drugod Avtomatizem je nadomestil dušo. Osebni odnos je izginil, nadomestil ga je formalizem.

To velja za »mehanično« ustno molitev, za zakonita obredna očiščevanja in javne daritve, proti katerim so tolikokrat nastopali preroki in Gospod Jezus.

Bolje bi bilo, da ti vidni izrazi popolnoma odmrjejo, če nimajo več duše v sebi, toda skušnjava je velika, da se z njimi našemi in ohranja vsaj videz. »Gorje vam, pismouki in farizeji...!«

Kje smo?

So duhovniki, ki se krčevito drže »izročila« zoper vernike, ki v tem vidijo le še folkloro, hočejo pa resnične obnove.

So verniki, ki se oklepajo stvari, ki so za duhovnika le folkloro. Ali delajo to zaradi iskrene vere, ali v praznovorni zvestobi?

Oba primera je treba vestno raziskati. Pogledati je treba, ali smo v dvomnih stvareh še v stiku z živim Bogom, z Bogom, ki govori, ki se razgovarja v svakim osebno.

Z Bogom, ki hoče, da ga molimo v duhu in resnici, pa je vedno v nevarnosti, da ga zakrijejo templji in zunanja znamenja.

Ker pa nam je prostor za molitev in obrede potreban, je nujno pred pospravljanjem dobro raziskati, da ne bi vsega izpraznili, ampak da bi ugotovili, katere stvari nam še »govorijo«, katere pa tega ne morejo več. Te bomo zato ali odstranili ali pa oživili, da bodo spet postale zgovorne.

Včasih govorimo o obnavljanju. Že prav, toda...

Ne gre nam za obnavljanje mlinov na veter, ker bi s tem le povečali število folklornih predmetov. Danes je doba strojev, hitrosti in radijskih valov.

Drugi spet hočejo imeti vse po dnevni modi. Toda treba se je izogniti vsemu umetnemu, nenaravnemu, kar je le bežna moda, čeprav je morda zanimivo in čudovito.

Treba je najti, kar je resnično, to pa je težko v dobi videza in reklame, ki folkloro umetno ustvarja.

Treba je dobro poznati resnično v človeku: otroku, doraščajočem, mladostniku, odraslem, moškem, ženski; ki ljubi, išče, želi, dela, joka, hoče miru in sreče.

Treba je dobro poznati resnično v Bogu: ki ljubi, daje, odpušča, daje mir, življenje, veslje. Z njim se je treba srečati resnično in odkritosrčno. Duhovnikova naloga je, da to srečanje pripravi.

Samo to je potrebno. Vse ostalo je le sredstvo, vsceno ali je staro ali novo, svojo vrednost ima le v tem, če vodi do tega srečanja in do ponovne »zaveze« z Bogom.

(Članek v duhovniški reviji »Pretre et Apotre«, ki ga je napisal J. Girard-Reydet, je priredil M. Smolik v želji, da bi tudi naši duhovniki premislili, kaj hoče obnova bogoslužja in kako naj bi to obnovo izvedli pa hkrati ohranili vso zdravo tradicijo)

NARODNA IMENA

Još odavna je problem nadijejanja imena na krštenju kod nas pastoralno vruć. Ima i pedest godina. Roditelji i kumovi po gradovima sve su više zahtijevali, da svećenik djetetu, had ga krsti, nadjene narodno ime, koje su mu oni bili izabrali: mjesto starinskoga, »svetoga«. I prodirali su s tim. Nitko od svećenika nije lako htio da se na tome zamjera »gospodi«, i bez toga slaboj i klimavoj u vjeri, i da izaziva njihovo negodovanje, ljutnju, prigovore, pa možda i »skandale« i »scene« u krstionici i u crkvi. Na selima se je praksa »starih« imena držala dulje, što zbog veće konzervativnosti i pobožnosti vjernika, a što i zbog diktatorskih manira i »svevlašću« njihovih dušobrižnika, koji su jednostavno, ne brinući se puno za pravo roditelja iz kan. 761., odbacivali predložena imena, ako im se nijesu sviđala, a nadijevali djeci ime po svojoj volji i ukusu. A bila su to, nažalost, kojiput i ekstravagantna imena: ponizavali bi tim, na primjer, nezakonitu majku ili bi htjeli da se na taj način »pošale« sa seljacima. No danas već i na selu sve više